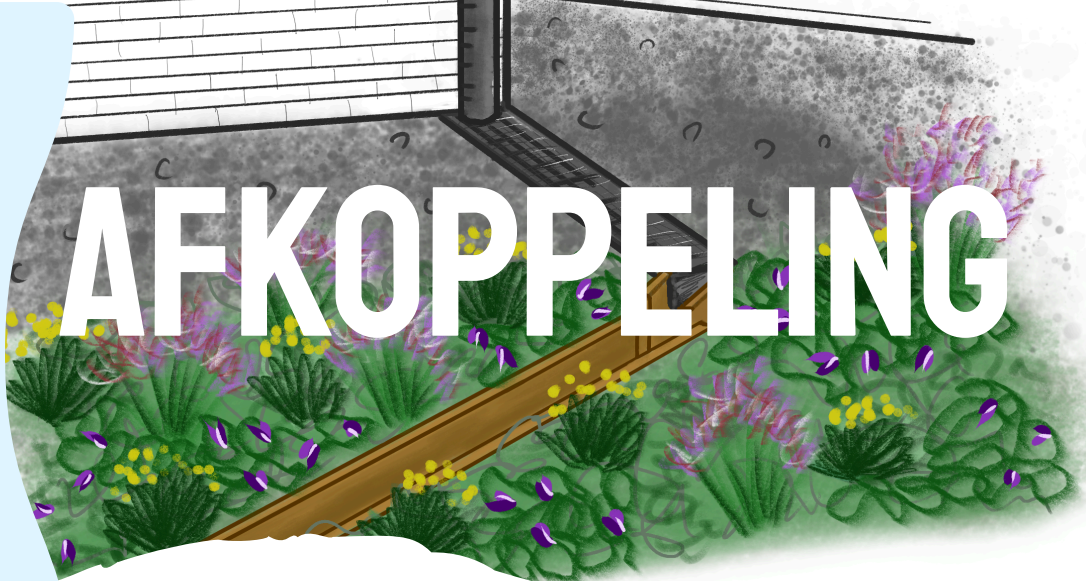

AFKOPPELING

INLEIDING

Regenwaterafkoppeling houdt in dat regenwater dat op verharde oppervlakten op jouw perceel valt, zoals je dak of terras, niet langer via het rioolstelsel wordt afgevoerd. Je kan dit regenwater opvangen en (her)gebruiken of laten infiltreren.

VOORDELEN

- Door jouw dak af te koppelen verminder je de druk op het rioolstelsel. Dit voorkomt wateroverlast en lozing van ongezuiverd water in rivieren en beken.
- Door regenwater uit het riool te houden, kan de waterzuivering efficiënter werken. Minder volumes water moeten gezuiverd worden én waterzuivering functioneert beter bij 'vuiler water' (minder verdund afvalwater).
- Bij **hergebruik** in bijvoorbeeld de toiletten of wasmachine, bespaar je heel wat op jouw drinkwaterfactuur.
- Het water dat de tijd krijgt om te infiltreren in de grond draagt draagt aan de bestrijding van droogte en overstromingen.

ONTWERPOPTIES

Er twee opties voor het regenwater dat valt op jouw perceel, deze kunnen ook gecombineerd worden.

1. Opvangen en hergebruiken:
 - Regenton
 - Regenwaterput
2. Infiltratie in de tuin:
 - Wadi
 - Infiltratiegreppel
 - Grindstrook
 - Infiltratiebuis

De opties worden in aparte fiches besproken. Indien deze opties niet mogelijk zijn in jouw tuin, kan je je regenpijp en afvoerputjes van terras of verharde oppervlakten aansluiten op de regenwater-afvoer van je rioolbeheerder indien dat toegelaten wordt in jouw gemeente.

WETGEVING

VLAREM en hemelwaterverordening

Het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning (VLAREM) verplicht dat bij elke nieuwbouw of grondige renovatie een scheiding wordt gemaakt tussen afval- en regenwater, ook wel 'afkoppeling' genoemd. Deze verplichting geldt ook bij de aanleg of vernieuwing van riolering in je straat. Voor het einde van de werkzaamheden moet je regenwater afkoppelen van de riolering.

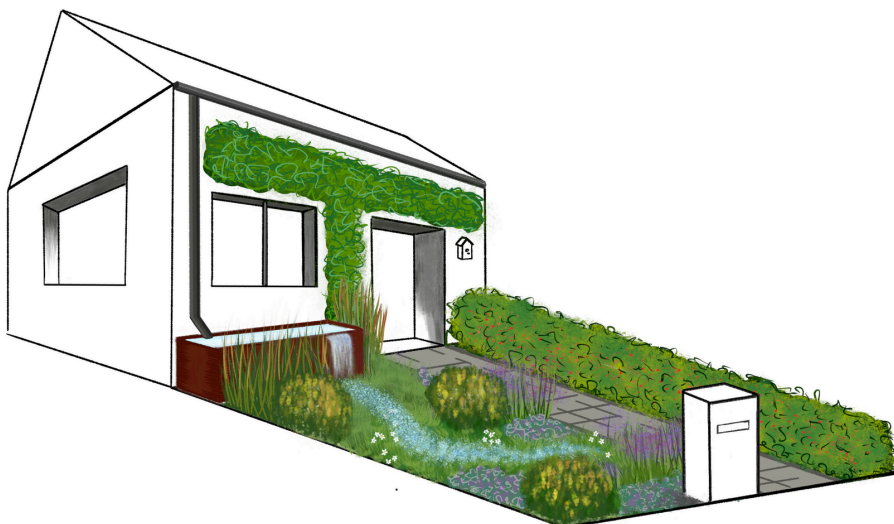
Sinds 2 oktober 2023 is deze hemelwaterverordening van kracht. Deze verordening bepaalt hoe moet worden omgegaan met water in bouw- en verbouwprojecten, zowel op private als publieke gronden. De belangrijkste bepalingen voor tuinen zijn:

- Gebruik van hemelwater en scheiding van afvalwater en hemelwater.
- Infiltratie, buffering en lozing van hemelwater afkomstig van verhardingen en overdekte constructies.
- Toepassingsgebied:
- Bouwen of herbouwen van overdekte constructies.
- Verbouwingen met aanpassingen aan de afwatering.
- Aanleggen, heraanleggen of uitbreiden van verhardingen.
- Aanleggen van afwatering voor constructies waarbij hemelwater voorheen in de bodem infiltreerde.

Meer details vind je in de volledige tekst: [Hemelwaterverordening 2023](#).

Belangrijke wijzigingen in 2023

- De verordening vervangt eerdere regelgeving van 2010 en 2013.
- Water moet maximaal ter plaatse worden gehouden om droogteperiodes te overbruggen en overstromingen te beperken.
- Alle uitbreidingen van bestaande constructies vallen voortaan onder de verordening, ongeacht aanpassingen aan de afwatering.
- Minimaal 25% onverharde zone is vereist voor infiltratie.
- Heraanleg van verharding is enkel van toepassing als ook de funderingslaag wordt vervangen.

WETGEVING

Subsidies en ondersteuning

Afhankelijk van je gemeente of rioolbeheerder kan je subsidies aanvragen voor het afkoppelen van hemelwater. Informeer bij je gemeente of raadpleeg:

- Fluvius subsidies: [Fluvius](#)
- Vlaamse subsidies voor regenwaterbeheer: [Vlaanderen.be](#)

De SARO benadrukt het belang van een voldoende grote onverharde zone om hemelwater effectief te laten infiltreren. Het besluit verduidelijkt daarom dat deze zone minimaal 25% van de afwaterende oppervlakte moet beslaan.

Daarnaast adviseert de raad dat:

- De onverharde zone bij voorkeur wordt uitgevoerd als een verlaging van het maaiveld, om extra buffervolume te creëren.
- De onverharde zone niet mag afwateren naar percelen van derden, om wateroverlast te voorkomen.

Indien zich ondergrondse constructies bevinden in de onverharde zone, zoals kelders of ondergrondse parkings, kan de oppervlakte boven deze constructies niet meetellen voor de vereiste infiltratiezone, omdat deze het insijpelen van water verhinderen.

Wetgeving per type maatregel

Afhankelijk van het type ingreep zijn er specifieke wettelijke bepalingen van toepassing:

- Hemelwaterput – Artikel 7 (zie fiche hemelwaterput)
- Infiltratievoorziening – Artikel 8 (zie fiche wadi)
- Buffervoorziening – Artikel 9
- Aansluiting van bestaande daken of verhardingen – Artikel 10
- Collectieve voorzieningen – Artikel 11

STAPPENPLAN

Stap 1: voorcontrole

Voor je begint, controleer of jouw perceel geschikt is voor regenwaterinfiltratie:

- **Waterafvoer controleren:** zorg dat het water altijd wegstroomt van je woning naar een lagere zone in je tuin of vang het op in een wadi, vijver of regenton.
- **Bodemtype bepalen:** water infiltreert sneller in zandgrond dan in kleigrond. Doe de emmertest om te zien hoe waterdoorlatend je bodem is.
- **Grondwaterpeil nagaan:** Graaf een put van ca. 1 meter diep en controleer hoe snel en hoe hoog het zich met grondwater vult. Deze test doe je best in september. Kijk daarnaast ook naar de kleurschakering in het zogenaamde bodemprofiel. De hoogte waar grondwater schommelt bevat roestplekken. Daar waar altijd grondwater aanwezig is heeft een blauwgrijze kleur. Dit is echter niet overal even duidelijk of eenvoudig te interpreteren.
- **Berekening onverharde zone:** de volledige berekeningsmethode (met voorbeelden) vind je in het technisch achtergronddocument van de GSV Hemelwater.

Stap 2 (optioneel): bladscheider installeren

Indien gewenst kan je een bladscheider installeren in je regenpijp. Een bladscheider voorkomt dat bladeren en ander grof vuil in je regenwatertank, regenton of infiltratiesysteem terechtkomen.

Er bestaan verschillende soorten bladscheider. Je kan er eentje installeren in de opening van de regenpijp bovenaan in je regengoot of je kan er eentje installeren lager bij de grond. In dat laatste geval:

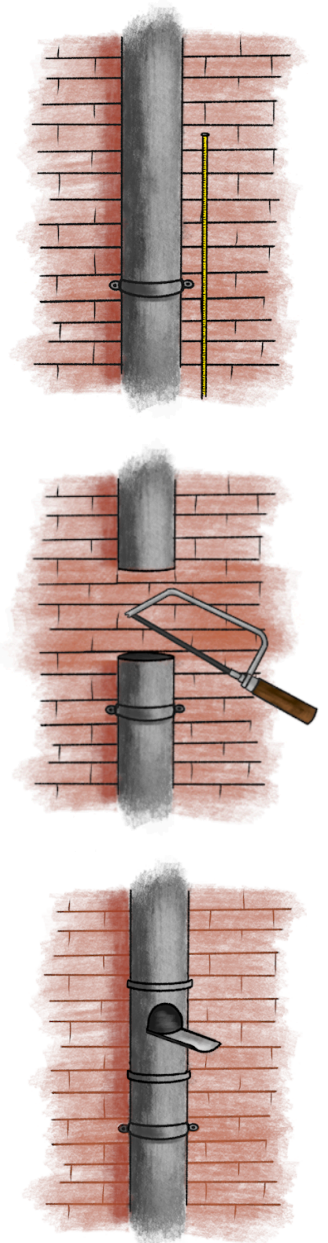
Meet de hoogte voor de bladscheider. Dit is idealiter **40-50 cm** boven de grond zodat dat er genoeg vrije ruimte is om een emmer, onder te plaatsen. Zo kan je de bladscheider eenvoudig kan reinigen.

Stap 3: regenpijp doorzagen

- **Bepaal en markeer** de hoogte waarop je de regenpijp wil doorzagen.
- **Zaag of slijp** de regenpijp door op de gemarkeerde plaats.
- **Schuur ruwe randen** weg.

Stap 4: regenpijp aansluiten

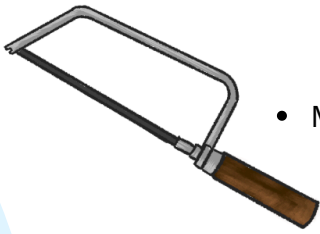
Sluit de regenpijp aan op je opvang- of infiltratievoorziening met de juiste koppelstukken. Voor meer informatie kan je terecht in de andere fiches.

MATERIAAL

- Gereedschap
 - Zaag (type afhankelijk van het materiaal waaruit je regenpijp bestaat)
 - Bladscheider
- Materialen
 - Benodigdheden voor de wateropvang of infiltratie-instrument: zie overige fiches

KOSTPRIJS

Een regenpijp afkoppelen is zeer goedkoop of zelfs kosteloos. De kost is afhankelijk van de waterbufferende of -infiltrerende maatregel die je eraan koppelt. Meer informatie vind je in de andere fiches.

